

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Danske Ordsprog og Mundheld, samlede og ordnede af Nik. Fred. Sev. Grundtvig

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. VII. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1845_808A-txt-shoot-idm255/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Man seer nok, at jeg ved det Sidste tænker paa de saakaldte „flette“ Drdssprog, som det slet ikke nytter, men tvertimod skader at udelukke af Bøgerne, naar de findes i Folke-Munden, og som desuden gjerne er „tveetydige“ saa de kan ogsaa bruges godt; thi paa en Maade er jo virkelig „Enhver sig selv nærmest, og er en Tyv i sin Næring og det er et daarlige Mandfolk som er bange for et Fruentimmer“ og til sand Oplysning hører ligeaa vel Adbarrel som Opmuntring, der kun bliver levende ved at knyttes til folkelige Udtryk.

Hvad endelig de saakaldte grove eller yltatte Drdssprog angaaer, da er der jo vistnok en Grænse, som aldrig burde overskrides, men paa den anden Side maatte mange af de bedste og fyndigste udelades, naar man skulde rette sig efter den sippede, ikke engang Franske, men Franskstgige Pænsel, der hos os fødte Affmag for alt det Dreie og Fyndige i Folkes Udtryk. Det glæder da her om en vis kvindelig Takt, og min Regel har været at huske efter, hvad min Moder, en meget snitsøende og dannet Kone af det gamle Slags, enten selv sagde eller hørde paa uden Ansøb. Uagtet det derfor nu kan være „gyfelligt“ nok at nævne enten „Skit“ eller „skarp Tude til stuvet Hoved“ i smukt Selskab, saa er det dog i mine Dine ingenlunde Roget, Papiret burde rødme ved, da det Tilsvarende ingenlunde forsvinder af Virkeligheden, naar det ei længer nævnes ved sit rette Navn, men skjuler sig kun under et mere velsklingende.

Af de brugte Tegne betyder H. Laale, S. Syv, M. Mænske Mundheld, M. Rimkrænkten og M. Drdssprogs-Palmen, og hvor intet Tegn findes, er Meningen, at det har jeg selv hørt; men skøndt dette sædvanlig vil staa til, har dog endel seent opdagede Bøll lært mig, at Umagen for at gjøre et saadant Arbejde seilfrit, er meget utafnemmelig, saa jeg maa nøies med den Bevidsthed, ingen Flid at have sparet.

Maatte nu kun Arbejdet i det Hele være saa betimeligt, at det bliver flittig brugt og snart overgaaet af et langt bedre! Kun det er mit Diste, men det er ogsaa mit Haab, fordi, efter Drdssproget, som tidlig trostede mig, men fattedes dog i Samlingen: det brænder først, som er Ideen næst; thi af al Hverdags-Tale ligger Intet Folke-Manden saa nær, som de ægte Drdssprog, og skøndt Endel, som jeg kun har fundet i Bøger, turde findes uagte, saa kan jeg dog se paa min folkelige Samvittighed, at de er kun saa i Forhold til dem, der vil gaae glat ind i Munden, de kom ud af, og gjøre Gavn paaan til at rense baade Smagen, Stilen og Hjernen for alt det fremmede Braggods hoormed vi er blevet hjemsegte og beleurede!

